NÕUKOGU SOOVITUS,

11. juuli 2017,

milles käsitletakse Iirimaa 2017. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Iirimaa 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta

(2017/C 261/07)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ([1]) eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta, ([2]) eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjon võttis 16. novembril 2016 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2017) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 9.–10. märtsil 2017 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. 16. novembril 2016 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Iirimaad ühena nendest liikmesriikidest, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 9.–10. märtsil 2017. 21. märtsil 2017 võttis nõukogu vastu soovituse euroala majanduspoliitika kohta („euroala soovitus“) ([3]).

(2) Kuna Iirimaa rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riikide majandused on üksteisega tihedalt seotud, peaks Iirimaa tagama allpool esitatud soovitustes 1–3 kajastuva euroala soovituse täieliku ja õigeaegse täitmise.

(3) 2017. aasta aruanne Iirimaa kohta avaldati 22. veebruaril 2017. Selles hinnati Iirimaa edusamme nõukogu poolt 12. juulil 2016 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovituste järelmeetmete võtmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi, mille tulemused avaldati samuti 22. veebruaril 2017.

(4) Komisjoni analüüsi põhjal võis järeldada, et Iirimaal esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eeskätt osutavad tasakaalustamatusele suur välisvõlg ning avaliku ja erasektori võlg (nii kodumajapidamised kui ka finantssektorivälised äriühingud), mis muudab Iirimaa vastuvõtlikuks negatiivsete šokkide suhtes. Pangad peavad jätkuvalt tegelema suure hulga viivislaenudega, kuid on hästi kapitaliseeritud ja nende kasumlikkus, mis on endiselt madal,

([1]) EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
([2]) ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
([3]) ELT C 92, 24.3.2017, lk 1.

paraneb vähehaaval. Elamuhinnad tõusevad ja eluasemete pakkumine on piiratud. Finantssektoriväliste äriühingute võlakoormus vähenes 2015. aasta jooksul, kuid ületas siiski 2014. aasta lõpu taset. Kodumajapidamiste võlakoormus vähenes 2015. aastal ja avaliku sektori võlg on kindlalt langusteel. Iirimaa negatiivne rahvusvaheline netoinvesteerimispositsioon oli enne 2015. aastat kiires languses, aga siis see pöördus, osaliselt tänu 2015. aastal toimunud tasemenihkele. Riigisisese majanduse maksebilansi jätkusuutlikkus ei paista siiski ohus olevat. Viivislaenude hulk on viimase aasta jooksul kahanenud, kuid 2016. aasta lõpuks aeglustus nende vähenemise tempo mõnevõrra. Kinnisvarahinnad püsisid 2015. aastal tõusuteel, ent praeguse seisuga ei ole erilisi märke ülehindamisest. Viimasel paaril aastal on võetud poliitikameetmeid, et kõiki nimetatud tasakaalustamatuse ilminguid vähendada, sealhulgas pangandussektoris (parem õigusraamistik, meetmed viivislaenude suure arvu vähendamiseks). Valitsus on kehtestanud mitu asjakohast meedet ebapiisava pakkumise parandamiseks eluasemeturul, kuid meetmete mõju avaldumiseni läheb aega.

(5) Iirimaa esitas oma 2017. aasta riikliku reformiprogrammi 13. aprillil 2017 ja oma 2017. aasta stabiilsusprogrammi 2. mail 2017. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(6) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi võeti arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 ([1]) artiklis 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovituste rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, milles käsitletakse seda, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada.

(7) Iirimaa suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikku osa ja võlareegliga seotud üleminekukorda. 2017. aasta stabiilsusprogrammis eeldab valitsus, et 2017. aastal langeb valitsemissektori eelarvepuudujääk veidi, kuni 0,4 %-ni SKPst, ja jätkab seejärel järk-järgult vähenemist, kuni muutub 2021. aastal eelarveülejäägiks mahus 1,0 % SKPst. Keskpika perioodi eelarve-eesmärgi – struktuurne puudujääk 0,5 % SKPst – saavutamist eeldatakse alates 2018. aastast. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2017. aastal 72,9 %-ni SKPst ja jätkama langust, jõudes 2020. aastal 65,2 %-ni SKPst. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Ent meetmeid, mida on vaja kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärkide saavutamiseks alates 2018. aastast, ei ole piisavalt täpselt kirjeldatud.

(8) 12. juulil 2016 esitas nõukogu Iirimaale soovituse saavutada 2017. aastal eelarve kohandamine 0,6 % ulatuses SKPst keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suhtes. Komisjoni 2017. aasta kevadprognoosi kohaselt esineb oht kalduda soovitatud eelarvekohandusest märkimisväärselt kõrvale, kui 2016. ja 2017. aastat koos käsitleda.

(9) Võttes arvesse eelarveolukorda ja eelkõige riigi võlataset, eeldatakse, et 2018. aastal liigub Iirimaa veelgi lähemale keskpika perioodi eelarve-eesmärgile, milleks on struktuurne puudujääk 0,5 % SKPst. Stabiilsuse ja kasvu pakti raames ühiselt kokku lepitud eelarvekohanduste maatriksi kohaselt tähendab selline kohandus, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ([2]) ei tohi ületada 2,4 % 2018. aastal. See vastaks struktuursele kohandusele 0,6 % SKPst aastas. Kulude kasvu eesmärk kajastab kohandust, mille eesmärk on korrigeerida moonutust potentsiaalse kasvu 10-aastases viitemääras, mille põhjustas erakordselt kiire SKP reaalkasv 2015. aastal. Võttes eeskuju Iirimaa ametiasutuste 2017. aasta eelarvearvutustest, on ka komisjon kasutanud 2014. ja 2016. aasta

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

([2]) Valitsemissektori netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis korvatakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutlusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud 4 aasta peale. Kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

potentsiaalsete kasvumäärade keskmist. Kui poliitikat ei muudeta, on oht sellest nõudest mõnevõrra kõrvale kalduda, kui 2017. ja 2018. aastat koos käsitleda. Samal ajal prognoositakse, et Iirimaa täidab 2017. ja 2018. aastal võlareegliga seotud üleminekukorda. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmiseks on vaja täiendavaid meetmeid, eelkõige 2017. aastal. Pidades silmas praeguseid tsüklilisi tingimusi Iirimaal ja suurenenud välisriske, oleks mõistlik kasutada juhuslikke tulusid selleks, et valitsemissektori võla suhtarvu veelgi vähendada. Kuid vastavalt määrusele (EÜ) nr 1466/97 tuleks eelarvekavade ja -tulemuste hindamisel arvesse võtta liikmesriigi eelarvetasakaalu tsükliliste tingimuste valguses. Nagu on märgitud koos käesolevate riigipõhiste soovitustega avaldatud komisjoni teatises, tuleb 2018. aasta eelarvekava hindamisel ja sellele järgneva 2018. aasta eelarvetulemuste hindamisel eesmärgina nõuetekohaselt arvesse võtta sellise eelarvepoliitika seisundi saavutamist, mis aitab kaasa nii käimasoleva majanduse elavnemise tugevdamisele kui ka Iirimaa riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamisele. Sellega seoses märgib nõukogu komisjoni kavatsust viia läbi üldine hindamine kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97, eelkõige pidades silmas Iirimaa tsüklilist olukorda.

(10) Kuigi majandus taastub kiiresti ja järgnevatel aastatel eeldatakse, et toodang kasvab hoogsalt, on väljavaade muutunud ebakindlamaks, mis toob kaasa riske endiselt hapra riigi rahanduse jaoks. Seetõttu tuleks rohkem pingutada, et muuta maksutulu vastupidavamaks majanduse kõikumiste ja negatiivsete šokkide suhtes. Selleks tuleks edasi menetleda ettepanekut luua nn mustade päevade fond (*Rainy-day fund*) ning vähem arvestada väga kontsentreeritud ja muutlike tuluallikatega. Tasakaalustatud maksutulu allikad ja laiemad maksubaasid aitavad maksutulu majandusliku ebakindluse olukorras stabiilsemaks muuta. Ent maksubaasi laiendamiseks tehtud jõupingutused on viimastel aastatel olnud tagasihoidlikud ning hiljutised maksumeetmed keskendusid kärbetele ja soodustustele. Suurele hulgale toodetele kohaldatavate käibemaksu soodusmäärade kulude ja tulude lubatud süstemaatiline hindamine on pooleli. Omandi korduvat maksustamist peetakse üheks kõige majanduskasvusõbralikumaks tuluallikaks. Iirimaal moodustas aga kinnisvaramaksust saadud tulu 2014. aastal kõigest 1,0 % SKPst, samal ajal kui liidu keskmine oli 1,6 %. Kinnisvarahindade järkjärguline indekseerimine aitaks kohaliku kinnisvaramaksu taset ühtlasemana hoida, et vältida maksukohustuste järsku suurenemist, kui kinnisasjad 2019. aastal ümber hinnatakse. Erinevused diislikütuse ja bensiini maksustamises liiklejate jaoks on keskkonna-alaselt põhjendamatud.

(11) Varem on ulatuslike kuluanalüüside eesmärk olnud peamiselt valitsemissektori kulutuste vähendamine, selleks et täita üldised eelarve-eesmärgid. Kuluprogrammide tulemuslikkuse ja tõhususe hindamisele ei ole eriti tähelepanu pööratud, mis on kokkuvõttes mitmeaastaste kulukavade usaldusväärsust nõrgendanud. Asjakohaselt kavandatud kulude läbivaatamine, mis oleks kooskõlas eurorühma ühiste põhimõtetega, aitaks kulutusi paremini kontrollida ja võib vabastada vahendeid vajalike avaliku sektori investeeringute jaoks, et toetada majanduskasvu. Kulutuste läbivaatamisel tuleks eeskätt pöörata tähelepanu tervishoiusektori kulutasuvusele. Iirimaa on kasutusele võtnud mõned olulised tõhusust parandavad meetmed, nagu kulude kokkuhoiu kokkulepe ravimitööstusega, finantsjuhtimise süsteem, e-tervis ja tegevuspõhine rahastamine. Ent teha võiks rohkemgi, näiteks suurendada esmatasandi tervishoiu rolli, mis aitaks vähendada survet Iirimaa niigi ülekoormatud haiglatele. Liikumine universaalse ühetasandilise tervishoiuteenistuse suunas on killustatud ja sellel puudub üldine visioon.

(12) Kestliku ja kaasava majanduskasvu edendamine, millest saavad kasu kõik rahvastikurühmad, on jätkuvalt raske. 2017. aasta aprillis oli töötuse määr 6,4 %, mis on väiksem kui liidu keskmine. Siiski annab madal tööhõive paljudes majapidamistes alust murele, et kuigi majandus üldiselt elavneb, on mõned inimesed jäänud kõrvale. Ajavahemikul 2013. aastast kuni 2015. aastani vähenes madala või väga madala tööhõivega leibkondades elavate inimeste hulk 15 %; üldine töötuse määr langes samal ajavahemikul 28 % võrra. Sotsiaalhoolekande süsteem on üldiselt hästi toiminud vaesuse ja ebavõrdsuse vastu võitlemisel ning Iirimaa on võtnud meetmeid tööhõive stimuleerimiseks hüvitiste ja täiendavate toetuste järkjärgulise kaotamisega. Kuid kaasavat majanduskasvu takistavad tegurid on alles. Erinevused madala, keskmise ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajate tööhõive määras on liidu suurimate hulgas. Mõnes valdkonnas on tekkinud nõutavate ja pakutavate oskuste mittevastavus ning oskuste nappus, samas kui täiend- ja ümberõppe võimalused on ebapiisavad. Tööturg ja sotsiaalprobleemid osutavad sellele, et tööturult eemale jäänute jaoks on terviklik lähenemisviis koolitusele ja tööturul aktiveerimine äärmiselt oluline. Lisaks sellele valmistab jätkuvalt probleeme lapsehoiuteenuste kvaliteet, sealhulgas täisajaga teenuste kättesaadavus. Lapsehoiu netokulud, arvutatud protsendina palgast, on Iirimaal ühed liidu kõrgemad. Täisajaga kvaliteetsete lapsehoiuteenuste vähene kättesaadavus ja kõrge hind takistavad naisi tööturul osalemast ning tõkestavad pingutusi vähendada vaesuses elavate laste arvu, mis on veidi langenud, kuid on siiski kõrgem kui liidu keskmine.

(13) Tuleks tegeleda taristu vajadustega, et edendada kestlikku ja tasakaalukat majanduskasvu. Majanduskriis on valitsemissektori üldkulutuste struktuuris toonud kaasa muutused, mille tõttu on toimunud üleminek investeerimiskulutustelt jooksevkulutustele. Valitsemissektori investeeringute jõuline vähendamine mitme aasta jooksul on negatiivselt mõjutanud taristu kvaliteeti ja piisavust. Valitsemissektori kulutuste struktuurimuutus on mõjutanud ka avaliku sektori toetust teadus- ja arendustegevusele, mis võib omakorda avaldada mõju VKEde konkurentsivõimele. Iirimaa on liidus 25. kohal, kui aluseks võtta avaliku sektori investeeringud teadus- ja arendustegevusse protsendina SKPst. Kõige suuremad taristuprobleemid on transpordi, veeteenuste ja eluasemete valdkonnas. Nõudlus uute eluasemete järele riigi peamistes linnapiirkondades ületab praegu oluliselt pakkumise. Selle tulemusena tõusevad elamukinnisvara ja üürihinnad kiiresti, mistõttu on viimasel ajal järsult suurenenud elamispinnavõimalustest kõrvalejäämine ja kodutus. Praegu puuduvad tõendid ülehindamise kohta, kuid eluasemete pakkumist piiravad kitsendused võivad tekitada makromajanduslikke finantsriske, kui neid ei lahendata. Sidus ja õigeaegne ruumiline planeering aitaks tagada, et uued elamud ehitatakse õigetesse piirkondadesse.

(14) Iirimaa majandus on jagunenud kohalike, peamiselt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ning Iirimaal tegutsevate suurte hargmaiste ettevõtete vahel. Suhteid nende kahe ettevõtete rühma vahel on vähe. Nende eksporditegevus ja profiilid on täiesti erinevad ning tootlikkuse lõhe kahe rühma vahel suureneb. Iirimaa kohalike ettevõtete ekspordiprofiil on nõrgem kui Iirimaal tegutsevate hargmaiste ettevõtete oma. Kohalikke ettevõtete eksport on enamasti kontsentreerunud ühte sektorisse või sihtkohta, mistõttu nad on šokkidele vastuvõtlikumad. Investeerimine innovatsiooni aitaks Iirimaa ettevõtete tootlikkust ja ekspordipotentsiaali edendada, eriti praegu, kui ekspordi ja ekspordi sihtkohtade mitmekesistamine aitaks nende majandustulemusi stabiliseerida. Avaliku sektori kulutused teadus- ja arendustegevusele on endiselt väikesed. Riikliku teadus- ja arendustegevuse suurendamisele suunatud, eeskätt VKEde innovatsioonisuutlikkust toetavate meetmete täielik rakendamine sõltub tagasipöördumisest püsiva investeerimistrendi juurde. Selleks et stimuleerida VKEde innovatsiooni, võiks innovatsioonipoliitikat kallutada rohkem otseste rahastamisvormide suunas. Riigi toetus ettevõtjate teadus- ja arendustegevusele on järjest enam võtnud teadus- ja arendustegevuse maksuvähenduste vormi. Sihipärasemate poliitikameetmete kasutamine koos otserahastamise suurendamisega vastaks paremini Iirimaa noorte uuenduslike ettevõtjate vajadustele ja aitaks ära kasutada hargmaiste ettevõtete suure investeerimissuutlikkusega seotud võimalusi. See hõlbustaks juurdepääsu globaalsetele väärtusahelatele ja kiirendaks teadmiste levikut.

(15) Kõrgendatud välise ebakindluse keskkonnas on oluline liikuda edasi viivislaenude vähendamisega, et tagada finantssektori stabiilsus. Kuigi edusamme on tehtud, kisuvad viivislaenude suured suhtarvud pankade kasumlikkust alla ning takistavad kodumajapidamiste ja ettevõtete täielikku majanduslikku taastumist. Kodumajapidamiste ja kohalike äriühingute finantsvõimenduse vähendamine jätkub, kuid nende võlakoormus on endiselt üks suurimaid liidus – 276,8 % SKPst (2016. aasta septembri seisuga). Ettevõtlussektori kõrge võlatase võib takistada ettevõtjaid investeerimiseks laenu võtmast, mis omakorda vähendab pankade võimalusi oma kasumlikkust suurendada.

(16) Iirimaa Keskpanga andmete kohaselt oli 2016. aasta septembris kohalike Iirimaa pankade keskmine viivislaenude suhtarv 14,2 %. See ületab märkimisväärselt liidu keskmist, mis on 5,3 %. Kohalike Iirimaa pankade viivislaenude osakaal oli 2016. aasta septembri seisuga eelnenud aastaga võrreldes langenud 12,7 miljardit eurot ehk 32,7 %. Võlgnevuste lahendamise tempo on mõnevõrra aeglustunud, sest alles on jäänud sellised pikaajalised võlgnevused, mida on kõige raskem restruktureerida. Hoogu ei tohiks kaotada: võlgnevuste restruktureerimine peaks olema pikas perspektiivis jätkusuutlik ja kaaluda tuleb erinevaid võla vähendamise mooduseid. 14 % hüpoteegimahust oli 2016. aasta septembri lõpu seisuga võlgnevustega, samal ajal kui üle kahe aastase võlgnevusega kontod moodustasid umbes 70 % üle 90 päevase võlgnevusega hüpoteeklaenude kogujäägist. Jätkuvalt on murekohaks kohalike pankade antud kommertskinnisvaralaenud ja ärilaenud, kus viivislaenude määr on vastavalt 32,6 % ja 11,8 % 2016. aasta septembri seisuga. Füüsilise isiku maksejõuetuse menetlus, pankrot, audiitori määramine ja kohtuvälised menetlused, mis olid ette nähtud kodumajapidamiste ja ettevõtete majandusliku elujõulisuse taastamiseks, on leidnud vähe kasutust ning nende kasutamist tuleks rohkem stimuleerida. Pärast mitmeid viivitusi peaks keskne krediidiregister jõudma rakendamise lõppfaasi. Registri kasutuselevõtmine peaks olema prioriteet, kuna sellele tuginedes saab laenuvõtjate krediidiriski adekvaatselt hinnata ja tagada tulevikus ettevaatliku laenuandmise.

(17) 2015. aasta õigusteenuste reguleerimise seaduse (edaspidi „2015. aasta seadus“) rakendamine algas 2016. aasta lõpupoole. 2015. aasta seaduse täielik rakendamine on Iirimaa õigusteenuste sektori konkurentsivõime suurendamiseks hädavajalik, sest see võimaldab advokaatidel (*barrister*) otse kutsealale siseneda, kontsernide loomist

mitmel kutsealal tegutsevate büroode poolt ja teistes riikides kasutusel olevate alternatiivsete ärimudelite toimimist Iirimaal. Sõltumatud õigusteenused on sisendiks kõigis majandussektorites ja nende kulud mõjutavad Iirimaa konkurentsivõimet. Seetõttu on äärmiselt tähtis, et 2015. aasta seaduse rakendamisega kehtestatakse avaliku konsultatsiooni järel konkurentsi soodustava ja kulusid vähendava mõjuga sätted või lisatakse need sätted õigusteenuste reguleerimisasutuse väljaantavatesse eeskirjadesse, selleks et konkurentsi edendada ja kulusid kahandada.

(18) Komisjon on Euroopa poolaasta (2017) raames Iirimaa majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2017. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2017. aasta stabiilsusprogrammi ja 2017. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Iirimaale esitatud soovituste järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust iirimaa eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka nende vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastesse otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada nii liidu üldist majandusjuhtimist.

(19) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2017. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus ([1]) selle kohta kajastub eelkõige allpool esitatud soovituses 1.

(20) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes 2017. aasta riikliku reformikava ja 2017. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 ja 3,

SOOVITAB Iirimaal võtta aastatel 2017–2018 järgmisi meetmeid.

1. Jätkata 2018. aastal kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetega olulist eelarve kohandamist. Kasutada headest majandus- ja finantstingimustest, sealhulgas varade müügist saadud juhuslikke tulusid valitsemissektori võla suhtarvu kiiremaks vähendamiseks. Piirata maksukulutuste ulatust ja arvu ning laiendada maksubaasi.

2. Suunata valitsemissektori kulutusi paremini, seades esikohale avaliku sektori investeeringud transpordi, veeteenuste ja innovatsiooni valdkonnas, toetades eeskätt VKEsid. Parandada sotsiaalset taristut, sealhulgas sotsiaaleluruume ja kvaliteetseid lapsehoiuteenuseid; esitada terviklik poliitikameetmete pakett töötute aktiveerimiseks, et suurendada madala kvalifikatsiooniga inimeste töövõimalusi ja aidata madala tööhõivega kodumajapidamisi.

3. Saavutada viivislaenude jätkuv ja püsivam vähenemine, kasutades strateegiaid, mis hõlmavad võlgade sissenõudmisest loobumist elujõuliste ettevõtete ja kodumajapidamiste puhul, ning pöörates erilist tähelepanu pikaajaliste võlgnevuste lahendamisele.

Brüssel, 11. juuli 2017

Nõukogu nimel

eesistuja

T. TÕNISTE

([1]) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.